

OBSTARÁVATEĽ: OBEC TELGÁRT

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

TELGÁRT

ZADANIE

November 2008

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Názov dokumentácie

Územný plán obce Telgárt - Zadanie

Obstarávateľ dokumentácie

Obec Telgárt, v zastúpení: Mgr. Mária Knižková – starostka obce
prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní
a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov:

Ing. arch. Pavel Bugár, eR STAR, s. r. o., Trieda SNP 75, Banská Bystrica

Spracovateľ územnoplánovacej dokumentácie

Ing. arch. Vladimír Paško, registračné číslo 0834AA

Ing. arch. Miroslava Valková

Obsah

1.	DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	4
2.	URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA ÚZEMIA	4
3.	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	5
4.	POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NA ÚZEMIE OBCE VRÁTANE VÝSTUPOV ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI	5
5.	ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA A POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA	12
6.	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNOZY	13
7.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE	15
8.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU OBCE	16
9.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA NADRADENÝCH A MIESTNYCH SYSTÉMOV DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA	16
10.	POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV A LOŽÍSK NERASTOV	20
11.	POŽIADAVKY Z HLADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA A POŽIADAVKY NA REŠPEKTOVANIE OCHRANNÝCH PÁSIEM	23
12.	POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE NAJMÄ ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA	25
13.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE S OHLADOM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA	26
14.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A VÝROBY	27
15.	POŽIADAVKY Z HLADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	29
16.	OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HLADISKA OCHRANY PÔDNEHO FONDU	29
17.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA OBCE, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ S PODROBNOSŤOU ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY	30
18.	POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	30
19.	POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY	31
20.	POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU DOKUMENTÁCIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	31

1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Územný plán zóny rekreačného krajinného celku Švermovo – Telgárt – Kráľova Hoľa spracoval Stavoprojekt Banská Bystrica v roku 1987. ÚPN Z RKC Švermovo – Telgárt – Kráľova Hoľa bol schválený uznesením Rady ONV v Banskej Bystrici č. 177/86-III zo dňa 21.11.1986. Tento základný územnoplánovací dokument bol napriek svojej aktualizácii piatimi doplnkami za 22 rokov v svojich základných smeroch rozvoja vyčerpaný, čo signalizuje potrebu novej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá určí rozvojové plochy pre výstavbu rodinných domov, možností obce v oblasti drobného priemyslu a služieb, rozvoja cestovného ruchu, ako aj následne v potrebnej technickej infraštruktúre.

Ďalším dôvodom pre obstaranie nového územného plánu je aktuálna potreba premietnuť súčasné i predpokladané rozvojové zámery obce do komplexného plánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou, ako aj nutnosť zosúladiť tieto zámery s požiadavkami rozvojových a plánovacích dokumentov na nadradenej úrovni, najmä ÚPN VÚC Banskobystrického kraja.

V júli 2007 začala obec prípravné práce pre spracovanie územného plánu obce Telgárt zhromaždením všetkých dostupných podkladov o využití územia, zverejnením informácie na území obce ako aj prípravou projektu pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie. V roku 2007 Obec Telgárt na základe výsledkov súťaže objednala vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie u Ing. arch. Vladimíra Paška, Banská Bystrica. Následne bola spracovaná prvá etapa územného plánu obce – Prieskumy a rozbor.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia

Cieľom Územného plánu obce Telgárt je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, podľa ustanovení § 1 Zákona č. 50/1976 v znení neskorších predpisov. Ciele a smerovanie rozvoja územia bude územný plán podriaďovať ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom bude hľadať možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Hlavnými úlohami pre riešenie územného plánu obce sú najmä:

- vytvoriť koncepciu rozvoja vo všetkých jej funkčných zložkách, pre stanovenie optimálnych podmienok pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce,
- rozvojovú koncepciu obce vo všetkých jej funkčných zložkách riešiť tak, aby boli zabezpečené optimálne podmienky pre jeho trvalo udržateľný rozvoj,
- rozvoj aktivít podriaďovať prírodným danostiam krajiny s cieľom zachovania jej environmentálnych hodnôt,
- vymedziť nové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť,
- stanoviť zásady rozvoja hospodárskych aktivít vo vzťahu k zachovaniu environmentálnych hodnôt,
- dopravný systém obce riešiť vo vzťahu na nadradenú dopravnú sieť európskeho a celoštátneho významu, stanoviť zásady rozvoja dopravného systému v riešenom území,
- stanoviť zásady rozvoja technickej infraštruktúry vo vzťahu k rozvoju ťažiskových funkcií v území,
- navrhnuť podmienky ochrany prvkov územného systému ekologickej stability vo vzťahu k rozvojovým zámerom obce,
- stanoviť limity a regulatívy urbanistickej koncepcie a optimálneho usporiadania priestorovej

štruktúry obce a jej katastrálneho územia,

- stanoviť prioritu a postupnosť realizácie verejnoprospešných stavieb.

Návrhovým obdobím bude **rok 2020**, s výhľadom do **roku 2030**.

3. Vymedzenie riešeného územia

Obec Telgárt leží 48 km východne od okresného mesta Brezno, 30 km severne od okresného mesta Revúca a 31 km juhozápadne od okresného mesta Poprad. Obec leží na hlavnom dopravnom koridore Banská Bystrica – Brezno – Poprad. Nachádza sa na úpätí Nízkyh Tatier a Slovenského raja.

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. hranicou katastrálneho územia.

Územie obce hraničí zo severu s obcou Vernár a Liptovská Teplička, z juhu s obcou Muránska Zdychava, z východu s obcami Rejdová a mestom Dobšiná, tesnejšie väzby má s obcou Šumiac s ktorou susedí zo západu.

Výmera riešeného územia je 55 974 158 m², pričom zastavané územie obce predstavuje 551 209 m² a v roku 2007 na tomto území žilo 1532 obyvateľov.

Výmera katastrálneho územia obce je podľa plošných výmer nasledovná:

<i>Orná pôda</i>	514 957
<i>Záhrady</i>	53 436
<i>TTP</i>	17 520 735
<i>Lesné pozemky</i>	36 570 660
<i>Vodné plochy</i>	108 167
<i>Zastavané plochy</i>	1 039 196
<i>Ostatné plochy</i>	167 007
<i>Poľnohospodárska pôda celkom</i>	18 089 128
<i>Spolu</i>	55 974 158

4. Požiadavky vyplývajúce z územného plánu regiónu na územie obce vrátane výstupov zo záväznej časti

Požiadavky vyplývajúce z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj na územie obce

Územným plánom regiónu vzťahujúcim sa k riešenému územiu obce Telgárt je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9.6.1998. Nariadenie vlády SR č. 263/1998 zo dňa 9.6.1998, ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, bolo uvedené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 18.8.1998.

Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, ktorých spracovateľom bola Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica – Centrum tvorby krajiny, schválilo Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004, dňa 16. a 17.12.2004. Záväzná časť Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005.

Uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 222/2007 zo dňa 23.08.2007 bol schválený ÚPN VÚC BB kraj – Zmeny a doplnky č. 1/2007; dňom 27.09.2007 nadobudlo

účinnosť Všeobecne záväzné nariadenie č. 6 zo dňa 23.08.2007, ktorým bola vyhlásená záväzná časť „ÚPN VÚC BB kraj – Zmeny a doplnky č. 1/2007“.

Tento základný východiskový dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu. Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa – záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj vrátane Zmien a doplnkov 2004 a Zmien a doplnkov 2007 sú záväzným dokumentom pre Územný plán obce Telgárt. Územný plán obce bude vychádzať zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Telgárt.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.5. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.
- 1.6. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry
  - 1.6.3. podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:
    - horehronskú rozvojovú os: Heľpa – Vernár – Poprad,
- 1.7. v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
  - 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
  - 1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
  - 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
  - 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
- 2.2. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
  - 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade so zákonom NR SR č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

- 2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitnú sústavu hospodárenia (chránené územia podľa §17 ods. 1 písm. c), d), e), f) a §27 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodných zdrojov, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd),
  - 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom,
  - 2.2.4. pri využívaní LPF uplatňovať funkčnú diferenciaciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy,
  - 2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
  - 2.2.6. zalesniť pôvodnými, stanovištne vhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín, alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, a vykonať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
  - 2.2.7. zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesného pôdneho fondu,
  - 2.2.8. vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v súlade s ochranou životného prostredia a zdravou výživou,
  - 2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu TTP v súlade s udrжанím ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,
  - 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.
- 2.3. priemysel, ťažba a stavebníctvo
- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- 2.4. regionálny rozvoj
- 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
  - 2.4.7. diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
  - 2.4.8. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry,
  - 2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turistiky v súlade

- s Koncepciou územného rozvoja Slovenskej republiky 2001 a Programom hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
- 3.2. utvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov mestských sídiel budovaním rekreačných zón sídelných útvarov.
  - 3.3. utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.
  - 3.4. rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
    - 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať do ich zastavaného územia a jeho okolia,
    - 3.4.2. zariadenia a služby mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať do už zastavaných lokalít,
    - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity.
  - 3.5. zvyšovať kvalitu vybavenosti stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody
    - 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,
    - 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúladiť s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
  - 3.6. rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, liečby, športu a turizmu.
  - 3.7. zvyšovať kvalitatívny štandard jestvujúcich stredísk rekreácie a turistiky na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajinskej oblasti Poľana, len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou.
  - 3.8. viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.
  - 3.9. vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti pre medzinárodný cestovný ruch:
  - 3.11. pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.
  - 3.14. vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
  - 3.15. využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

- 3.16. zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasti rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
- 3.17. podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.
- 4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu**
- 4.1. rešpektovať územné vymedzenie, podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- 4.4. uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
- 4.5. rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability.
- 4.8. zosúlaďovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť.
- 4.9. eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.).
- 4.11. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva**
- 5.1. rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.4. utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne vytvárať podmienky pre ochranu pamätihodností miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí.
- 5.7. podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt : banské a hutnícke diela – šachty, štôlna, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod., vybrané typické remeselnícke a priemyselné objekty, zariadenia železničnej dopravy – pôvodné stanice, charakteristické a unikátne úseky tratí, ako sú Telgárt – Červená Skala, Brezno – Tisovec, Čiernohronska železnica, železničná trať Banská Bystrica – Diviaky.
- 6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry**
- 6.1.** v oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

- 6.1.12. rekonštruovať a vybudovať cestu I/66 v úseku Brezno - Besník - hranica Prešovského kraja s obchvatom obcí, (vo výhlade s tunelovým úsekom „Popová“)
- 6.1.23. preferovať vedenie cestných trás zaťažených intenzívnou dopravou mimo zastavaného územia obcí, územia evidovaných vodných zdrojov a ich ochranných pásiem, pripravovaných vodných diel a chránených území, vytvárať podmienky pre postupnú realizáciu tunelových úsekov navrhovaných dopravných trás v horských úsekoch,
- 6.1.29. výstavbu rýchlostných ciest a preložiek cestných úsekov (obchvatov ciest I.-II. triedy) realizovať podľa naliehavosti najmä v závislosti od intenzity dopravy a požiadaviek ochrany prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou obcí,
- 6.1.30. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia VÚC dôsledným uplatňovaním územných a stavebno-technických parametrov (najmä normovej návrhovej kategórie); na plánovaných cestných ťahoch medzinárodných ciest E 58, E 77, E 571 – zásadne nepoužívať výnimočné kategórie a neznižovať návrhové rýchlosti,
- 6.2. v oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
  - 6.2.5. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Pohronia a spojenia územia kraja s východným Slovenskom zlepšovaním územných a stavebno-technických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany s výhľadovou elektrifikáciou trate v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja,
- 6.3. v oblasti rozvoja leteckej infraštruktúry
  - 6.3.4. v strediskách rekreácie a cestovného ruchu riešiť sieť heliportov pre pohotovostné lety leteckej záchranej služby, ostatných rýchlych zásahov a taxislužby.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. vodné hospodárstvo
  - 7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov
    - a) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach nad 2.000 ekvivalentných obyvateľov
    - b) výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, zdrojov prírodných liečivých vôd a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, prípadne v ich blízkosti
    - c) výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia
    - d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV,
  - 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade so zákonom č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach.
- 7.2. zásobovanie elektrickou energiou
  - 7.2.10. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia

používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov (podľa § 4 ods. 4 a 5 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

7.3. zásobovanie plynom a teplom

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.3.4. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

7.3.5. podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb.

7.4. pošta a telekomunikácie

7.4.3. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného telefónneho vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov (podľa § 4 ods. 4 a 5 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

8.2. zdravotníctvo

8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.3. sociálna pomoc

8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. podporovať postupnú realizáciu národných programov zameraných na znižovanie emisií oxidu uhličitého a ostatných plyných látok vyvolávajúcich zvýšenie skleníkového efektu, ich podrobné rozpracovanie a realizáciu v podmienkach Banskobystrického kraja, zabezpečiť realizáciu a implementáciu všetkých environmentálnych programov na nadnárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

9.2. zabezpečiť dosiahnutie cieľa kvality ovzdušia v území podľa § 5 zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1998 Z.z. o poplatkoch za unečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v oblastiach riadenia kvality ovzdušia v súlade s vypracovanými Programami na zlepšenie kvality ovzdušia.

9.3. ochranu vôd realizovať ako

9.3.1. ochranu v chránených vodohospodárskych oblastiach Veľká Fatra, Nízke Tatry - západná časť, Nízke Tatry - východná časť, Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, Muránska planina, Horné povodie Hnilca podľa § 31 zákona

č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady

- č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a NV SSR č.13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd,
- 9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú vodárenské toky, ich povodia a vodohospodársky významné toky
- 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov podľa § 32 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách
- 9.3.9 rešpektovať ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 151/2004 Z.z. o požiadavkách na pitnú vodu a kontrolu kvality pitnej vody a vyhlášky MZ SR č. 30/2002 Z.z. v znení vyhlášky č. 146/2004 Z.z. o požiadavkách na vodu na kúpanie, kontrolu kvality vody na kúpanie a na kúpaliská.
- 9.4. vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na zhodnocovanie, zneškodňovanie, zber a iné nakladanie s odpadmi
- 9.5. usmerňovať cieľové smerovanie nakladania s odpadmi, budovanie nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a budovanie zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programami odpadového hospodárstva.

II. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná infraštruktúra

- 1.12. cesta I/66 v úseku Brezno - Besník - hranica Prešovského kraja, rekonštrukcia s obchvatmi sídiel (kategória C 11,5/80,70),

2. Železničná infraštruktúra

- 2.4. zlepšovanie územných a stavebno-technických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja.

Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa - záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj vrátane zmien a doplnkov sú záväzným dokumentom pre riešenie ÚPN obce Telgárt.

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia a požiadavky na riešenie záujmového územia

5.1. Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Na základe administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 je obec Telgárt zaradená do okresu Brezno, kraj Banskobystrický.

Má väzby na centrum osídlenia druhej skupiny – Brezno ako aj väzby na okresné mesto Poprad – centrum osídlenia prvej skupiny, druhej podskupiny.

Obec Telgárt leží 48 km východne od okresného mesta Brezno, 30 km juhozápadne od okresného mesta Poprad a 30 km severne od mesta okresného mesta Revúca. Obec leží na dopravnom koridore Brezno – Vernár – Poprad. Obec patrí do spádového územia okresného mesta Brezno. Dopravne je napojená na dopravný systém cestou I. triedy I/66.

5.2. Požiadavky na riešenie záujmového územia

Priamo riešené územie predstavuje katastrálne územie (ďalej len k. ú.) obce Telgárt s tým, že podrobnejšie bude spracované zastavané územie, ktoré bude riešené na mapových podkladoch v M 1:5000, k. ú. obce bude riešené na mapových podkladoch v M 1:10000.

Širšie väzby obce a záujmové územie bude riešené v rozsahu väzieb obce Telgárt na osídlenie okresu Brezno a Banskobystrického kraja, na nadradenú dopravnú sieť a technickú infraštruktúru s väzbami v oblasti životného prostredia a ochrany prírody a krajiny. Širšie väzby budú riešené na mapových podkladoch v M 1:50000

6. Základné demografické údaje a prognózy

6.1 Zloženie a vývoj počtu obyvateľstva

Podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov mala v roku 2007 obec Telgárt 1 532 obyvateľov, z toho 720 rómskeho pôvodu. Pri katastrálnej výmere obce bola hustota osídlenia 27 obyvateľov na km².

Rok	1991	2001	2006	2007
Počet obyvateľov	1651	1539	1533	1531

Tab. Prirodzený pohyb v období 2000 – 2007

Rok	Živonarodení spolu			Zomrelí spolu			Prir. prí. (-úbyt.)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2001	25	12	13	20	12	8	+5	0	+5
2002	13	9	4	17	7	10	-4	+2	-6
2003	21	8	13	23	14	9	-2	-6	+4
2004	22	8	14	10	7	3	+12	+1	+11
2005	21	12	9	20	9	11	+1	+3	-2
2006	28	16	12	13	3	10	+15	+13	+2
2007	18	6	12	19	9	10	-1	-3	+2

Tab. Pohyb obyvateľstva sťahovaním podľa pohlavia v rokoch 2000 - 2007

Rok	Prisťahovaní spolu			Vystťahovaní spolu			Prir. (-úbyt.) sťah.		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2001	11	5	6	13	4	9	-2	+1	-3
2002	15	4	11	13	7	6	+2	-3	+5
2003	11	6	5	16	6	10	-5	0	-5
2004	12	6	6	20	5	15	-8	+1	-9
2005	15	5	10	21	12	9	-6	-7	+1
2006	17	6	11	13	4	9	+4	+2	+2
2007	9	5	4	20	6	14	-11	-1	-10

Tab. Celkový prírastok podľa pohlavia v rokoch 2000 - 2007

Rok	Prír. prír. (-úbyt.)			Prír. (-úbyt.) s'ah.			Celk.prír. (-úbyt.)		
	spolu	spolu	spolu	spolu	spolu	ženy	spolu	muži	ženy
2001	+5	0	+5	-2	+1	-3	+3	+1	+2
2002	-4	+2	-6	+2	-3	+5	-2	-1	-1
2003	-2	-6	+4	-5	0	-5	-7	-6	-1
2004	+12	+1	+11	-8	+1	-9	+4	+2	+2
2005	+1	+3	-2	-6	-7	+1	-5	-4	-1
2006	+15	+13	+2	+4	+2	+2	+19	+15	+4
2007	-1	-3	+2	-11	-1	-10	-12	-4	-8

Napriek relatívne pozitívnemu prirodzenému prírastku zaznamenáva obec Telgárt celkovo úbytok obyvateľstva a to v dôsledku negatívnej migrácie.

Veková skladba obyvateľov obce Telgárt je pomerne nepriaznivá Priemerný vek obyvateľov obce dosahuje 38,7 rokov (v SR 36,1 rokov). Index stária pri SODB 2001 dosiahol hodnotu 87 (t.j. na 100 detí v predproduktívnom veku pripadalo 87 osôb v poproduktívnom veku). V SR to bolo pritom v roku 2001 95,2.

Tab. Podiel osôb podľa vekových skupín v %

Územie	predproduktívni	produktívni	poproduktívni
Telgárt	382 – 24,8 %	826 – 53,7 %	327 – 21,2 %
SR	18,9 %	62,3 %	18,0 %

6.2 Ekonomická aktivita obyvateľov

Pri SODB 2001 žilo v obci 638 ekonomicky aktívnych osôb (z toho 361 mužov a 277 žien). Podľa údajov úradu práce bolo ku koncu roku 2007 v obci 242 nezamestnaných.

Vývoj nezamestnanosti	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Počet evidovaných nezamestnaných	352	326	292	262	253	242

6.3 Bytový fond

Bytový fond

V obci Telgárt je k dispozícii celkom 442 domov z toho trvale obývaných domov je 335. Možno konštatovať, že stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Nižší štandard sa ukazuje len v časti obce obývanej sociálne slabším obyvateľstvom. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa podstatne zlepšila.

Intenzita novej bytovej výstavby je nízka, čo zodpovedá nepriaznivej demografickej situácii obce. V budúcnosti možno za istých okolností predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch. Napomôcť tomu by mohol trend rozvoja rekreačnej funkcie obce. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu

práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Ďalším zdrojom dopytu po nových bytoch bude pokračujúci trend znižovania počtu osôb na domácnosť a rast priemernej obytnej plochy na obyvateľa.

7. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce

Územie krajinného celku Telgárt - Telgárt tvoria južné svahy Kráľovej hole, údolie horného toku Hrona a severné svahy Spišskogemerského krasu. Značná vzdialenosť obcí od centier osídlenia a krajinné prostredie, ktoré vyniká svojou atraktivitou v priestore, v ktorom sa dotýkajú hranice troch národných parkov, má nevýhodu v obmedzených možnostiach hospodárskych aktivít s primeraným ekonomickým efektom pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja. Prírodné podmienky najvyššie položeného osídlenia nie sú vhodné pre perspektívne poľnohospodárstvo, na väčšine územia platia osobitné podmienky pre lesné hospodárstvo, nie sú podmienky pre ťažbu nerastných surovín.

Na urbanistickú kompozíciu obce nebudú v návrhu územného plánu kladené osobitné požiadavky. Za základné kompozičné prvky budú považované prírodné dominanty a historická zástavba, pričom v hlavnou výškovou a historickou dominantou je kostol, hlavnou prírodnou dominantou je Kráľova Hoľa (1948 m n.m.). Hlavnou kompozičnou osou je dnešná št. cesta prvej triedy, ktorá prechádza zastavaným územím obce v smere juh – severovýchod, ktorá je v centrálnej časti obce posilnená hlavným ťažiskovým priestorom – námestím. V tomto priestore je sústredená väčšina zariadení občianskej vybavenosti. Dominantou obce je objekt kostola a prírodnou dominantou sú svahy Kráľovej Hole. V obci niet výraznejších výškových dominánt, zástavba je jedno až dvojpodlažná. Novú, prevažujúco nízkopodlažnú obytnú zástavbu obce sa podľa územnej disponibilít predpokladá navrhovať a urbanisticky riešiť najmä v tesnom dotyku s jestvujúcimi lokalitami bývania. Veľký dôraz je potrebné klásť na riešenie priestoru rekreácie – rekreačného strediska situovaného severne od obce a na jeho prepojenosť s obcou samotnou. V týchto súvislostiach bude dôležitou úlohou územného plánu zosúladienie zámerov rozvoja rekreácie v danom území s požiadavkami a limitmi ochrany prírody a krajiny.

Pre urbanistickú kompozíciu obce z prieskumov a rozborov vyplývajú nasledovné požiadavky:

- rešpektovať založený dopravný systém
- rozvoj obytných zón riešiť v nadväznosti na jestvujúcu obytnú štruktúru
- rozvoj zón rekreácie riešiť v súlade s potenciálom územia a limitmi ochrany prírody a krajiny vo väzbe na jestvujúce rekreačné územie
- prehodnotiť možnosť rekreačnej vybavenosti vo väzbe na obec Šumiac
- vytvárať predpoklady pre posilnenie centrálneho priestoru obce s predpokladom odklonu hlavnej cestnej komunikácie
- podporovať rozvoj územia v novonavrhovaných lokalitách:
  - vhodným dopravným napojením
  - možnosťou dobudovania technickej vybavenosti (vodovod, plynofikácia, malé ČOV)
  - optimálnou dostupnosťou k zariadeniam základnej občianskej vybavenosti (ZŠ, MŠ, obchody)
- zvýšiť estetické kvality prostredia návrhom výsadby stromoradií a alejí
- vytypovať priestory, ktoré by mali byť urbanisticky dotvorené (osadením prvkov drobnej architektúry, úpravou chodníkov, kultiváciou zelene a pod.)
- prehodnotiť kapacitu cintorína
- stanoviť regulatívy ochrany prvkov miestneho územného systému ekologickej stability

8. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

- Obytná zástavba je z plošného hľadiska v pomerne dobrom technickom stave a plošné asanácie nie sú potrebné.
- Rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu možno realizovať dostavbami a nadstavbami, pri dodržaní regulatívov intenzity využitia, ktoré stanoví návrh územného plánu.

9. Požiadavky na riešenie rozvoja nadradených a miestnych systémov dopravy a koncepcie technického vybavenia

9.1 Verejné dopravné vybavenie

Doprava

Cestná doprava

Riešené územie je na nadradenú komunikačnú sieť napojené cestou I. triedy I/66. V apríli 2007 bola spracovaná technická štúdia a zámer EIA, pre rekonštrukciu úseku cesty I/66 od obce Polomka po hranicu Banskobystrického a Prešovského kraja na kategóriu C 9,5/80 (60), ktorá predpokladá v dvoch variantoch odklon súčasnej trasy mimo zastavané územie obce.

Na cestu I. triedy nadväzuje cesta III. triedy III/06667.

Na komunikáciu zbernú vyúsťujú komunikácie triedy C2 a C3 obslužné. Komunikácie triedy C3 pokračujú za hranicu zastavaného územia ako komunikácie účelové. Funkcia prístupová sa tu prelína s funkciou poľných, resp. lesných ciest. Všetky miestne komunikácie svojim šírkovým usporiadaním nespĺňajú technické podmienky minimálnych kategórií v zmysle STN. Vzhľadom na veľmi nízku intenzitu dopravy v zastavanej časti obce súčasné šírky komunikácií vyhovujú.

Pešia doprava

Chodníky pre peších v obci sú vybudované len čiastočne. Vzhľadom k intenzite premávky je potrebné riešiť najmä pešie prepojenie medzi rekreačným lyžiarskym strediskom a obcou samotnou. Na ostatných miestnych komunikáciách v obci nízka intenzita premávky nevyžaduje oddelené vedenie pešej a motorizovanej dopravy.

Statická doprava

Odstavné plochy sa nachádzajú v centre obce pred objektami občianskej vybavenosti ako aj pred objektami rekreačnej vybavenosti. Pre krátkodobé príležitostné odstavovanie vozidiel sa v ostatných častiach obce využívajú krajnice a lokálne rozšírenia miestnej komunikácie.

V obytných častiach je odstavovanie vozidiel riešené na vlastných pozemkoch rodinných domov alebo v garážach. Keďže sa v obci nenachádzajú žiadne zariadenia OV s vyššími prevádzkovými kapacitami, súčasný stav vcelku vyhovuje nárokom na statickú dopravu, napriek tomu je nutné v podrobnejšom riešení najmä v centrálnom priestore obce parkovacie kapacity prehodnotiť (napr. parkovanie pri obecnom úrade).

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky nie sú na území obce vybudované. Cyklistická trasa je súčasťou tzv. „Zelenej stuhu Pohronia“ a vedie od Pohorelej cez Šumiac do Telgártu.

Železničná doprava

Riešeným územím prechádza celoštátna dráha železničná trať č. 173 Margecany – Červená Skala, ktorá je jednokoľajná, neelektrifikovaná so zaťažením 24 vlakov/24 hodín.

Výhľadovo je nutné, napriek skutočnosti, že sú zariadenia v riešenom území dlhodobo stabilizované, počítať so zvýšením zaťaženia o 10%.

Autobusová doprava

V obci Telgárt sú v súčasnosti tri autobusové zastávky. Ani jedna z nich nevyhovuje plne požiadavkám STN. Rozmiestnenie zastávok vytvára priaznivé podmienky z hľadiska obsluhy územia autobusovou dopravou, čo sa týka pešej dostupnosti obyvateľov sídla.

Ochranné pásma

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia platia ochranné pásma v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Z. z.:

- ochranné pásmo cesty I. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 50 m od osi komunikácie
- ochranné pásmo cesty III. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 20 m od osi komunikácie

Na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie slúžia cestné ochranné pásma. Hranicu cestného ochranného pásma cesty I. (II.) (III.) triedy určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti 50 (25) (20) m od osi vozovky, nad a pod pozemnou komunikáciou. V zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je v cestných ochranných pásmach zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty alebo miestne komunikácie alebo premávku na nich., príslušný cestný správny orgán povoľuje v odôvodnených prípadoch výnimky z tohto zákazu alebo obmedzenia. Obmedzenia v ochranných pásmach sa nevzťahujú na súčasť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, označnky zastávok, zastávky a čakárne hromadnej dopravy, meračské značky, signály a ich zariadenia na mapovanie, ak sú umiestnené tak, aby nezhoršovali bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a nesťažovali údržbu komunikácie.

Letecká doprava

Riešené územie nezasahuje do žiadnych ochranných pásiem letísk.

Požiadavky na riešenie dopravy

- rešpektovať existujúcu trasu I/66 vo výhľadovej kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia, v zastavanom území MZ 14,0/60 (prípadne inú podľa úpravy) vo funkčnej triede B1
- rešpektovať cestu III/06667 a cestu III/06668 v jej existujúcej trase vo výhľadovej kategórii C 7,5/70,60 mimo zastavaného územia, v zastavanom území vo funkčnej triede B3 (MZ 8,5/50)
- navrhnúť nové miestne komunikácie pre dopravné napojenie nových rozvojových plôch a definovať ich ako verejnoprospešné stavby
- zaradiť miestne komunikácie (navrhované i existujúce) do funkčných tried v zmysle STN 73 6110
- dotvoriť základný komunikačný systém tak, aby optimálne uspokojoval premiestňovacie vzťahy obyvateľstva a nákladov
- rešpektovať existujúcu trasu železničnej dopravy
- riešením dopravy navrhnúť možný spôsob odstránenia dopravných závad

- prehodnotiť riešenie statickej dopravy vo väzbe na zariadenia občianskej vybavenosti a rekreácie
- prehodnotiť autobusové zastávky a v grafickej časti vyznačiť izochróny ich pešej dotupnosti
- pešie komunikácie navrhovať podľa možnosti čo najviac segregované od vozoviek dopravných komunikácií. K intenzívnejším cieľom peších dochádzok riešiť prevažne samostatné pešie komunikácie
- venovať pozornosť negatívnym vplyvom dopravy na okolie a riešiť ochranu okolia dopravných komunikácií, kde to bude situácia vyžadovať
- pokiaľ možno, vyhýbať sa neekonomickému riešeniu jednostranne obostavaných komunikácií, aby sa nezvyšovali náklady na vybudovanie technickej infraštruktúry
- zabezpečiť zachovanie voľných prieluk v zástavbe za účelom výstavby komunikačného napojenia perspektívnych rozvojových plôch
- riešiť bezkolízny pohyb peších ako i cyklistické trasy v sídle
- stanoviť regulatívy dopravného riešenia
- na úseku dopravy vymedziť verejnoprospešné stavby.

9.2 Verejné technické vybavenie – vodné hospodárstvo

Vodné toky

Katastrálne územie obce Telgárt z hydrologického hľadiska spadá do dvoch povodí. Južná časť do povodia Hrona, severná časť do povodia Hnilca.

Územím obce preteká vodohospodársky významný tok Hron, číslo toku 007, číslo hydrologického poradia 4-23-01 v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku. V riešenom území je upravený len v dvoch úsekoch pre ochranu cestného telesa, inak je tok neupravený v prirodzenom stave. Ostatné vodné toky sú zaradené medzi drobné vodné toky a sú v správe Lesov SR. V návrhu ÚPN obce je potrebné rešpektovať pobrežné pozemky v šírke 10 m od brehovej čiary pri vodohospodárskych významných tokoch a 5 m pri drobných vodných tokoch od brehovej čiary.

Z hľadiska ochrany územia prirodzenej akumulácie vôd a samotných zdrojov pitnej vody je nutné uplatniť širšiu regionálnu ochranu na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Muránska planina zasahujúcej do riešeného územia v južnej časti územia a na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Horného toku Hnilca v jej severnej časti.

V obci Telgárt nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.. Je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom v majetku poľnohospodárskeho subjektu.

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je obec Telgárt zásobovaná pitnou a úžitkovou vodou zásobovaná z verejného vodovodu (z vodných zdrojov Pšolnica I., Pšolnica II. Pod Smrečinou, Vlentov kút) v správe StVPS a.s. Banská Bystrica. Voda z VZ je akumulovaná v dvoch vodojemoch celkovej kapacity 200 m³. Na ochranu vodných zdrojov boli vyhlásené ochranné pásma vodných zdrojov (rozhodnutie PLVH 2035/1988/Dš zo dňa 9.11.1988)

Pri vypracovávaní ďalších podkladov je nutné rešpektovať Vodohospodársky plán rozvoja Hrona II. cyklus a Hydroekologický plán povodia Hrona II.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania pitnou vodou

- zhodnotiť aktuálny stav v zásobovaní pitnou vodou, vyčíslieť a zbilancovať potrebu pitnej vody pre verejný vodovod a tlakové pásma vo väzbe na súčasný stav a na uvažovaný územný rozvoj
- riešiť koncepciu zásobovania pitnou vodou v obci samotnej ako aj v novonavrhovaných lokalitách
- špecifikovať zásobovanie obyvateľstva verejným vodovodom v zmysle zákona NR SR č. 442/2004 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.
- zásobovanie pitnou vodou riešiť komplexne v súlade s vyhláškou MZ SR č. 151/2004 Z. z. o požiadavkách na pitnú vodu a kontrolu kvality pitnej vody
- špecifikovať verejnoprospešné stavby

Odvádzanie a likvidácia odpadových vôd

V obci Telgárt je zrealizovaná splašková kanalizácia napojená na ČOV. Dažďové odpadové vody sú v súčasnosti z celej jestvujúcej zástavby obce odvádzané len povrchovo a to vybudovanými spevnenými i zemnými povrchovými rigolmi, či priekopami, ktoré sú zaústené do miestnych potokov.

Požiadavky na riešenie koncepcie odkanalizovania

- zhodnotiť aktuálny stav v odvádzaní a zneškodňovaní odpadových vôd, znečisťovanie životného prostredia odpadovými vodami, vyčíslieť množstvo odpadových vôd v zmysle uvažovaného územného rozvoja, uviesť bilancie množstva splaškových vôd pre súčasný a navrhovaný stav
- stanoviť regulatívy územného rozvoja, vyplývajúce z návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd
- špecifikovať odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou v zmysle zákona NR SR č. 442/2004 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.
- špecifikovať verejnoprospešné stavby

9.3 Verejné technické vybavenie – energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Telgárt je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV linky napojenej prevodnou stanicou na vzdušné vedenie č. 7711,2 Medzibrod – Závadka - Dobšiná. Všetky 22 kV rozvody v katastrálnom území sú vzdušné. Obcou prechádza vzdušná linka VN mimo zastavanú časť a sú z nej napojené trafostanice v obci.

Ochranné pásma

Pre vzdušné elektrické vedenia prechádzajúce riešeným územím platia tieto ochranné pásma:

- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania elektrickou energiou

- navrhnúť optimálny systém zásobovania elektrickou energiou pre existujúce zastavané územie a pre navrhované rozvojové lokality

- pri umiestňovaní zástavby alebo iných činností v blízkosti energetických zariadení rešpektovať ochranné pásma existujúcich energetických zariadení vyplývajúce zo zákona č. 656/2004 Z. z., prípadne navrhnúť ich prekládku
- zhodnotiť verejné osvetlenie v katastrálnom území
- riešiť efektívne využitie existujúcich bilančných zdrojov s uprednostnením kapacitnej úpravy transformačných staníc pred zahusťovaním novými transformačnými stanicami
- na základe urbanistickej koncepcie rozvoja obce bilancovať predpokladané nároky na spotrebu elektrickej energie, navrhnúť rozšírenie siete a nové trafostanice.

Zásobovanie plynom

Obec nie je napojená na rozvody plynu.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania plynom

- vo väzbe na urbanistickú koncepciu rozvoja spracovať výhľadové bilancie spotreby zemného plynu

Zásobovanie teplom

V blízkosti obce sa nenachádzajú žiadne centrálné výrobné tepla. Možno konštatovať, že v súčasnosti väčšina domácností, všetky objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti využívajú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TUV el. energiu a pevné palivo.

Netradičné druhy energie

Vzhľadom na polohu osídlenia je potrebné v koncepcii rozvoja zväziť i možnosti využitia netradičných druhov energie.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania teplom

- vo väzbe na usporiadanie územia a rozvoja sídelnej štruktúry navrhnúť s ohľadom na súčasnú infraštruktúru optimálne zásobovanie teplom

9.4 Verejné technické vybavenie – elektronické komunikačné siete

Z hľadiska telekomunikácií Telgárt patrí do MTO Brezno, ktoré zároveň prislúcha do UTO Banská Bystrica. V súčasnej dobe je v záujmovom území vybudovaná vzdušná telefónna sieť.

Rozvoj telekomunikačných zariadení vychádza z predpokladanej 60 % telefonizácie bytov a 100 % podielu podnikateľských staníc v rámci SR. Telekomunikácia bytov bola kategorizovaná podľa veľkosti sídla a jej limitné hodnoty sú u sídiel do 5000 obyvateľov - 33 %.

Požiadavky na riešenie koncepcie telekomunikačných a informačných sietí

- pred realizáciou výstavby v rozvojových lokalitách vytýčiť presné trasovanie diaľkových telekomunikačných káblov
- zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z.z.

10. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov a ložísk nerastov

10.1 Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, na ochranu prírodných zdrojov, chránených území a na zabezpečenie ekologickej stability územia

Ochrana prírody a krajiny

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny sa na území obce Telgárt nachádzajú:

- Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo – Vyhlásený v roku 1978. Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí tretí a v ochrannom pásme druhý stupeň ochrany.
- Národný park Muránska Planina – Vyhlásený Nariadením vlády SR č. 259/1997 Z.z., ktorým sa vyhlasuje Národný park Muránska planina zo dňa 23. septembra 1997. Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí tretí a v ochrannom pásme druhý stupeň ochrany.
- Národný park Slovenský raj vyhlásený Nariadením vlády SSR č. 23/1988 Zb. Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí tretí a v ochrannom pásme druhý stupeň ochrany.
- Maloplošne chránené územia:
  - Národná prírodná rezervácia Hnilecká jelšina – rok vyhlásenia 1988 - Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí piaty stupeň ochrany.
  - Prírodná rezervácia Martalúžka – rok vyhlásenia 1999 - Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí piaty stupeň ochrany.
  - Prírodná rezervácia Meandre Hrona – rok vyhlásenia 1980 - Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí štvrtý stupeň ochrany.
  - Chránený areál Brezinky – rok vyhlásenia 2007- Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na území platí štvrtý stupeň ochrany.
- Územia sústavy NATURA 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme
- Chránené vtáčie územie Nízke Tatry CHVU018
- Chránené vtáčie územie Muránska planina a Stolické vrchy CHVU017
- Územia európskeho významu:
  - Stolica, SKUEV0203
  - Homoľa, SKUEV0204
  - Lúky na Besníku, SKUEV0283
  - Brezinky, SKUEV0297
  - Alúvium Hrona, SKUEV0303
  - Kráľovoľské Nízke Tatry, SKUEV0310
- Lokality výskytu chránených a vzácnych druhov flóry

Ochrana ložísk nerastov

V katastrálnom území obce Telgárt je evidované ložisko nevyhradeného nerastu (4274), nie sú evidované staré banské diela, nie sú určené prieskumné územia pre vyhradený nerast, nie sú registrované zosuvy.

Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, na ochranu prírodných zdrojov, chránených území

- rešpektovať všetky lokality charakterizované, ako územné časti zvýšeného záujmu ochrany prírodných hodnôt a stanoviť podmienky na zachovanie ich prírodného charakteru
- rešpektovať ekologicky významné segmenty (vodné toky, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene)

- navrhnúť ekostabilizačné opatrenia a ekostabilizačné prvky v zmysle návrhov KEP
- chrániť prírodné zdroje, dôsledne rozpracovať vplyv navrhovaných činností na uvedené chránené územia v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov
- rešpektovať záujmy ochrany a prírody, s dôrazom na zachovanie, resp. zlepšenie priaznivého stavu dotknutých druhov a biotopov
- navrhnúť opatrenia na zabránenie pôsobenia negatívnych vplyvov na záujmy ochrany prírody a krajiny

10. 2 Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

Na katastrálnom území obce Telgárt sa nenachádza žiadne pamiatkovo chránené územie. Tiež nie sú evidované archeologické lokality z dôvodu, že v obci nebol vykonaný archeologický výskum. Predpokladá sa však možný výskyt archeologických nálezov. V oblasti ochrany kultúrneho dedičstva je nutné sa riadiť zákonom NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Obec Telgárt vznikla v prvej polovici 14. storočia pri prameni Hnilca, na ceste spájajúcej Gemer a Spiš. Prvá písomná zmienka o obci Telgárt sa našla v Jágerskej kapitule a je z roku 1326. Pôvodná osada bola známa pod menom Tiergarten, čo v preklade znamená obora, alebo poľovnícky revír, pretože už od r. 1288 zalesnené územie rozprestierajúce sa od Muráňa na východ bolo rezervované ako poľovnícky revír uhorských kráľov. V 14. a 15. storočí prešla obcou banícka, poľnohospodárska a valašská kolonizácia a podľa daňových a urbárskych záznamov obec už patrila pod muránske panstvo, pozdejšie do Gemerskomalohontskej župy.

Obyvatelia Telgártu sa zaoberali chovom oviec, dobytky, drevovýrobou a povozníctvom. Rozvojom železiarskeho priemyslu na Horehronskom Gemeri rodinami Koháriovcov a pozdejšie Coburgovcov v 18. a 19. storočí sa zmenil aj život v Telgárte, obyvatelia si našli viac pracovných príležitostí. Počas panstva Istvana Koháryho obec prijala gréckokatolícke vierovyznanie.

V rokoch 1921 až 1934 sa vykonávali prípravné práce a budovanie železnice smerom na Margecany, v obci v tom čase žilo okolo 5 000 obyvateľov (z toho 3 200 robotníkov a technikov z celého Československa). V tomto období bol do obce zavedený elektrický prúd a telegraf, bol postavený obecný vodovod, vybuďovali sa obecné cesty a začalo sa zo stavbou školy. Veľmi čulo sa začal rozvíjať aj šport (najmä futbal a lyžovanie) a kultúra (knížnica, spolk Matice slovenskej, Národopisný spolok).

V druhej svetovej vojne počas Slovenského národného povstania sa pri Telgárte odohrali najväčšie boje medzi Nemcami a Slovenskou armádou spolu s partizánmi. Pri týchto bojoch bola dňa 5.9.1944 obec vypálená, zorelo 263 domov, a jej obnova bola uskutočnená až v 50-tych rokoch.

Pôvodne mala obec cestnú radovú zástavbu, z ktorej sa vyvinula obec s hromadnou zástavbou objektov na teréne. Domy boli pôvodne drevené, zrubové, trojpriestorové s jedným nadzemným podlažím, s kamennou podmurovkou. Hospodárske objekty boli postavené samostatne vo dvore, boli zakryté sedlovou strechou s drevenou štítovou stenou s podlomenicou alebo valbovou strechou. V druhej polovici 20. storočia došlo k zahusťovaniu zástavby a výstavbe murovaných jednopodlažných domov, so zapusteným podlažím, prevažne v tvare písmena L, so sedlovými strechami a pálenou keramikou strešnou krytinou.

V obci sú evidované nasledovné národné kultúrne pamiatky:

- Cintorín pamätný – padlí v SNP 105 - č. ÚZPF 185/0, parc. č. 3480
- Pomník – padlí v SNP - č. ÚZPF 186/0, parc. č. 610
- kostol gréckokatolícky sv. Ducha – č. ÚZPF 84/0, parcela 439

Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

- rešpektovať vyhlásené národné kultúrne pamiatky

- zachovávať pôvodnú charakteristickú jestvujúcu zástavbu s prihliadnutím na zachovávanie prvkov ľudovej architektúry,
- rešpektovať založenú štruktúru zástavby prihliadnuc na danosti terénu obce
- výhľadové smery ďalšieho rozvoja sídla a novej zástavby orientovať na nové plochy situované mimo historického jadra obce, resp. voľných prelúk tak, aby sa neporušila pôvodná historická konfigurácia zástavby obce,
- objekty individuálnej výstavby a tiež ďalšie stavby, ktoré budú umiestnené na území obce regulovať tak, aby vo svojom architektonickom výraze uplatňovali znaky miestnej architektúry
- do podrobného urbanistického riešenia primerane riešiť ochranu navrhovaných miestnych pamätihodností (v zmysle § 14 ods. 4 pamiatkového zákona) viažúcich sa k obci Telgárt.

11. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia a požiadavky na rešpektovanie ochranných pásiem

Východiskovým podkladom, pre dopravnú sieť a nadradenú sieť technickej infraštruktúry a s tým s ňou súvisiacimi plochami a zariadeniami zabezpečujúcimi širšie väzby obce, je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v súlade so schválenými Zásadami pre realizáciu územného rozvoja Slovenska a aktualizovanými odvetvovými koncepciami schválenými NR SR a vládou SR.

Riešené územie je na nadradenú komunikačnú sieť napojené cestou I. triedy I/66. Riešeným územím prechádza jednokoľajná neelektrifikovaná železničná trať č. 173 Margecany – Červená Skala. Riešeným územím prechádza hlavné zásobovacie distribučné vedenie a to vzdušná linka VN 110 kV. Táto linka vychádza transformovne v Medzibrode a pokračuje v smere Závadka - Dobšiná.

Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov technického vybavenia územia

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia v zmysle príslušných právnych predpisov a to:

V riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

- ochranné pásmo cesty I. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 50 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.
- ochranné pásmo cesty III. triedy stanovené mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie 20 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. (Cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.,
- ochranné pásmo dráhy v šírke 60 m na každú stranu od osi krajnej koľaje (v priestore stanice resp. železničného zariadenia 30 m od obvodu dráhy) v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach
- šírka pobrežného pozemku min. 10 m od vodného toku Hron
- šírka pobrežného pozemku min. 5 m od brehovej čiary drobných vodných tokov
- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí (katastrálnym územím okrem vedení VN 22 kV prechádzajú vedenia VVN 110 kV, 220 kV a 400 kV):

- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemajú poškodiť vodiče vzdušného vedenia
  - vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
    - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
    - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásma vodných zdrojov (PHO I. a II. stupňa), zákon č. 364/2004 Z.z., zákon č. 398/2002 Z. z. – Vyhláška MŽP SR – ochranné pásma vodárenských zdrojov
- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac 2,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia
- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka

ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t. j. pred 1.11.2005

- ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od okraja lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch

V zmysle § 30 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť ochranné pásmo letiska Holíč
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písm. a)
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písm. b)
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písm. c)
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d).

12. Požiadavky vyplývajúce najmä zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

12.1 Požiadavky v záujme obrany štátu

V záujmovom priestore nie sú evidované žiadne podzemné objekty ani inžinierske siete vojenskej správy.

12.2 Požiadavky v záujme požiarnej ochrany

V obci sa nachádza požiarňa zbrojnica vybavená hasiacou striekacou súpravou PPS 12. V záujme zabezpečenia požiarnej ochrany budú v návrhu Územného plánu obce Telgárt zapracované nasledujúce požiadavky:

- navrhnúť zásobovanie požiarňou vodou z požiarňových hydrantov,
- riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarňami, s vyhláškou č. 94/2004 Z. z. , ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarňu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb a s ďalšími platnými právnymi predpismi a záväznými STN z odboru požiarnej ochrany,
- pre všetky areály je nutné zabezpečiť zdroj vody na hasenie požiarov a odberné miesta v zmysle vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov

12.3 Požiadavky v záujme civilnej ochrany

Pri riešení požiadaviek civilnej ochrany je potrebné postupovať v zmysle nasledovných právnych predpisov:

- zákon NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v úplnom znení zákona č. 261/1998 Z. z.

- vyhláška č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,

13. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce s ohľadom na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia

Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce

Pre riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v návrhu Územného plánu obce Telgárt sú nasledujúce požiadavky:

- vymedziť vhodné plochy pre ďalší územný rozvoj obce
- popri rozvoji obytných funkcií obce zaoberať sa v adekvátnom rozsahu aj rozvojom ďalších funkcií územia, najmä rekreácie
- pri návrhu priestorového usporiadania a funkčného využívania zohľadňovať požiadavky ochrany prírody
- pri návrhu priestorového usporiadania a funkčného využívania zohľadňovať požiadavky pamiatkovej ochrany
- v návrhu klásť dôraz na vhodné prepojenie sídelnej štruktúry a krajinných štruktúr
- pokiaľ možno, vyhýbať sa neekonomickému riešeniu jednostranne obostavaných komunikácií, aby sa nezvyšovali náklady na vybudovanie technickej infraštruktúry
- pri lokalizácii novej zástavby rešpektovať stanovené ochranné, bezpečnostné a hygienické pásma, ako aj požiadavky ochrany prírody a prírodných zdrojov

Požiadavky na riešenie jednotlivých funkčných území sú definované v nasledujúcej kapitole.

Požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

- požiadavku bezbariérovosti v riešenom území obce zohľadniť pri projektovaní v následných stupňoch dokumentácie pre (§ 56 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z.):
  - stavbu bytového domu a ostatných budov na bývanie
  - byt, ak ho má užívať osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
  - stavbu rodinného domu, ak ju má užívať osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
  - stavbu nebytovej budovy v časti určenej na užívanie verejnosťou
  - stavbu, v ktorej sa predpokladá zamestnávanie osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
  - inžiniersku stavbu v časti určenej na užívanie verejnosťou.

Zároveň musí byť zabezpečený prístup do každej vyššie uvedenej stavby, miestna komunikácia a verejná plocha podľa § 57 a 58 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z..

Stavby musia spĺňať osobitné požiadavky na užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, najmä požiadavku bezbariérovosti podľa platných predpisov a noriem (Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z. a príloha k uvedenej vyhláške).

14. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby

14.1. Bývanie

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Táto funkcia je reprezentovaná predovšetkým tradičnou zástavbou rodinných domov, zväčša jednopodlažných. V roku 2001 bolo v obci 442 domov z toho trvale obývaných domov je 335

Požiadavky na riešenie bývania

- v sídle Telgárt možnosť novej bytovej výstavby sústrediť do juhovýchodnej a severozápadnej časti sídla – vytvorenie kompaktnejšej obytnej časti
- všetky možné priestory s novou bytovou výstavbou kombinovať s dostatočným podielom sadov, záhrad
- podporovať výstavbu na nezastavaných prielukách v uličnej fronte s cieľom vytvorenia kontinuálneho uličného priestoru.
- zvýšiť estetické kvality prostredia návrhom výsadby stromoradií a alejí
- podporovať rozvoj obytného územia:
  - vhodným dopravným napojením
  - možnosťou dobudovania technickej vybavenosti (vodovod, kanalizácia)
  - optimálnou dostupnosťou k zariadeniam základnej občianskej vybavenosti (MŠ, obchody)
- rešpektovať požiadavky na hygienickú kvalitu bývania, najmä dodržiavaním vymedzených ochranných pásiem od zariadení dopravnej a technickej vybavenosti a výrobných prevádzok
- rozvíjať diferencované formy bývania na území obce, s cieľom uspokojiť požiadavky rôznych skupín obyvateľov a domácností

14.2. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Jestvujúca občianska vybavenosť včítane sociálnej infraštruktúry v zásade vyhovuje súčasným aj výhľadovým potrebám obyvateľov obce.

Sociálna občianska vybavenosť na území obce je reprezentovaná objektmi pre školstvo a výchovu.

Z predškolských zariadení sa v obci nachádza materská škola, ktorú navštevuje celkovo 20 detí. V súčasnej dobe nie je využívaná na plnú kapacitu. Základnú školu navštevuje 170 žiakov a špeciálnu základnú školu 66 žiakov.

V obci sa nachádza zariadenie sociálnej starostlivosti pre seniorov - Dom sociálnych služieb In Vita.

Zariadenia zdravotníckej starostlivosti sú reprezentované ambulanciami praktického lekára a stomatóloga.

Komerčná občianska vybavenosť je v obci zastúpená zariadeniami maloobchodu (potravinové predajne, predajne priemyselného tovaru, rozličný tovar), zariadeniami služieb (pohostinstvo, krajčírstvo, sklenárstvo ...).

Ostatná občianska vybavenosť na území obce je reprezentovaná objektmi pre verejnú správu a administratívu (objekt obecného úradu, pošta), objektmi pre kultúru a osvetu – kultúrny dom s knižnicou, Dom smútku, kostol. Ďalej sa v obci nachádza požiarňa zbrojnica o kapacite 1 vozidlo.

Rekreácia a cestovný ruch

V obci sa nachádza zo zariadení rekreácie a cestovného ruchu SKI centrum s.r.o. - lyžiarske stredisko s čiastočne vybudovanou prislúchajúcou vybavenosťou, Hotel Telgárt, Horský hotel Pusté pole. Ubytovanie pre rekreáciu je zastúpené v značnej miere prestavbou objektov na penzióny. V návrhu územnoplánovacej dokumentácie je nutné navrhnuť komplexne rozvoj jestvujúceho lyžiarskeho areálu a rekreáciu vo väzbe na územie Šumiaca so zabezpečením plôch pre celoročnú rekreáciu.

Požiadavky na riešenie občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

Pre riešenie občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry v návrhu Územného plánu obce Telgárt sú nasledujúce požiadavky:

- zachovať jestvujúci rozsah školskej vybavenosti
- navrhnuť rozvoj rekreačných a športových plôch
- navrhnuť rekreačné väzby v západnej časti územia v priestore smerom k obci Šumiac

14.3. Výroba a hospodárska základňa

Poľnohospodárska výroba, lesníctvo, výrobné služby a skladové hospodárstvo

Na území obce sa nenachádzajú významné výrobné prevádzky. Z hľadiska poľnohospodárskej výroby v obci pôsobí Roľníckedružstvo Telgárt a tiež niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov. Lesníctvo je zastúpené Lesmi SR a Pasienským spoločenstvom Telgárt.

Na území obce ďalej pôsobia prevádzky Píla Telgárt, niekoľko menších podnikateľov v oblasti ťažby dreva, z ďalších činností je tu Pekáreň Kolesová - výroba chleba a chleb. výrobkov.

Podniky podľa ekonomických činností k 1.5.2008:

Fyzické a právnické osoby spolu	90
Poľnohospodárstvo	16
Lesníctvo	32
Priemysel	9
Stavebníctvo	10
Obchod	9
Ubytovanie, stravovanie	7
Ostatné služby	5
Zdravotníctvo	2

Požiadavky na riešenie výroby a hospodárskej základne

- rešpektovať zariadenia poľnohospodárskej výroby
- navrhnuť spôsob revitalizácie jestvujúcich poľnohospodárskych dvorov v obci, resp. ich čiastočnú reprofiláciu pre výrobu
- využívať daný rozsah poľnohospodárskej pôdy v agrokultúrach zodpovedajúcich stanovištným podmienkam
- rešpektovať zariadenia pily
- pre vyváženosť rozvojových zámerov navrhnuť priestor pre výrobu, podnikateľské aktivity

- umožniť prípadnú lokalizáciu drobných výrobných prevádzok bez negatívneho vplyvu na životné prostredie v rámci obytného územia.

15. Požiadavky z hľadiska životného prostredia

V riešení územného plánu nebudú do územia navrhované také aktivity, ktoré by zhoršovali súčasný stav životného prostredia.

Odpady

- zhodnotiť aktuálny stav odpadového hospodárstva v riešenom území v nadväznosti na POH obce, POH okresu a POH Banskobystrického kraja
- riešiť systém zberu, prepravy a zneškodňovanie komunálnych odpadov vrátane separovaného zberu, v prípade potreby určiť priestory (plochy), kde je možné odovzdávať vyseparované zložky komunálneho odpadu, drobný stavebný odpad, objemný odpad, vytriedené odpady z domácností s obsahom škodlivín,
- v závislosti od množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a to – z domácností, z údržby verejnej zelene a pod. navrhnúť opatrenia na znižovanie množstva týchto odpadov ukladaných na skládky odpadov,

Zeleň

- dotvoriť areály vybavenosti v obci
- zvýšiť podiel verejnej a sprievodnej zelene

Ochrana vôd

- špecifikovať miestne zdroje pitnej vody, vyznačiť zdroje pitnej vody, pre ktoré je potrebné stanovenie legislatívnej ochrany
- neumiestňovať nové zdroje znečistenia do územia potenciálnej legislatívnej ochrany
- navrhnúť spôsob odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd v katastrálnom území
- areály a objekty nenapojiteľné na systém kanalizácie riešiť samostatnými ČOV, prípadne nepriepustnými žumpami,

Ochrana pred žiarením

Pri navrhovaní nových stavieb a posudzovaní ich vnútorného ovzdušia a vonkajšieho žiarenia je treba postupovať podľa NV SR č. 350/2006, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného ožiarenia, účinné od 1.6.2006.

16. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany pôdneho fondu

Požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy

Z hľadiska ochrany pôdneho fondu bude návrh Územného plánu obce Telgárt napĺňať nasledujúce požiadavky:

- vyhodnotenie predpokladaného použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely spracovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
- vyhodnotenie záberov spracovať v zmysle vyhlášky MP SR č.508/2004, ktorou sa vykonávajú ustanovenie zákona č.220/2004 Z. z.

- pri vyhodnocovaní záberu PP vyhodnocovať v textovej, tabuľkovej a grafickej časti požiadavky na zmenu funkčného využitia len v rámci platnosti návrhu ÚPN obce
- pre účely novej výstavby plôch využívať prioritne zostatkové plochy v rámci zastavaného územia a plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie obce
- rešpektovať priestorovú druhovú a funkčnú diferenciaciu poľnohospodárskeho pôdneho fondu a jeho využívanie vo vzťahu k potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia
- navrhnúť spôsoby protieróznych a ekostabilizačných opatrení pre činnosti podporujúce a spôsobujúce prirodzené deštrukčné javy v území

Požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov

V riešení územného plánu je potrebné z hľadiska lesných pozemkov a lesného hospodárstva:

- rešpektovať priestorovú štruktúru lesných pozemkov a ich využívanie vo vzťahu k potenciálu pôd a ekologickej stabilite územia
- ponechať existujúce vybudované zariadenia potrebné pre hospodárenie v lese
- v prípade záberu lesných pozemkov spracovať samostatnú textovú, tabuľkovú a grafickú časť vyhodnotenia záberu LP

17. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť s podrobnosťou územného plánu zóny

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstať územný plán zóny. To sa týka rozsiahlejších plôch určených pre výstavbu, kde spôsob parcelácie pozemkov vyžaduje sceľovanie alebo delenie parcel.

18. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Územný plán obce bude stanovovať súbor regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vzťahujúcich sa na jednotlivé urbanistické bloky, ktoré vymedzí územný plán. Regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia budú sledovať cieľ hospodárneho využitia územia v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Budú mať charakter limitov a pravidiel zakotvených v záväznej časti dokumentácie a odporúčaní, ktoré budú súčasťou smerných častí dokumentácie.

Požiadavky na určenie regulatívov

Záväzná časť návrhu ÚPN bude stanovovať najmä:

- zásady a regulatívy funkčného využívania územia
- zásady a regulatívy priestorového usporiadania
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného občianskeho vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia

- zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a scelovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny
- schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.

19. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (§108, ods. 3) a vyhlášky č. 55/2001 Zb. územný plán obce vymedzí verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

V prípade riešeného územia budú ako verejnoprospešné stavby vymedzené najmä dopravné líniové stavby, prístupové komunikácie pre obsluhu navrhovaných rozvojových plôch, ďalej energetické a vodohospodárske zariadenia a líniové stavby. Návrh vymedzenia verejnoprospešných stavieb bude súčasťou záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.

20. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Postup spracovania, prerokovania a schválenia Územného plánu obce Telgárt bude v súlade s metodikou podľa zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a so zmluvne dohodnutým postupom.

Spracovanie „Územného plánu obce Telgárt ” je rozčlenené do nasledovných etáp:

- Prípravné práce
- **Prieskumy a rozbor (vrátane krajinnoekologického plánu)**
- **Zadanie**
- Prerokovanie zadania s následným schválením v obecnom zastupiteľstve (po predchádzajúcom kladnom stanovisku príslušného orgánu štátnej správy - v zmysle § 20 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov)
- **Koncept** územného plánu obce nebude vypracovaný v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov vrátane hodnotenia strategického dokumentu v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.
- **Návrh**
- Prerokovanie návrhu s následným schválením v obecnom zastupiteľstve (po preskúmaní v zmysle § 25 Stavebného zákon príslušným orgánom štátnej správy)
- Čistopis územného plánu
- Zverejnenie záväzných častí územného plánu
- Uloženie územného plánu v obci, na stavebnom úrade a krajskom stavebnom úrade
- Zaslanie registračného listu spolu s uznesením o schválení územného plánu ministerstvu.

V súlade s § 12 Vyhlášky č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii bude územný plán obsahovať textovú a grafickú časť v rozsahu a obsahu Návrhu ÚPN obce podľa vyššie uvedených predpisov.